

**ОРГАНІЗАЦІЯ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ УКРАЇНОЗНАВСТВУ В
ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ «MOODLE» ЗАКЛАДУ
ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Гончарук В. А.

Стрімкі зміни в освіті, які зумовлені пандемією, негативними наслідками стихійних явищ, змушують шукати нові підходи, методи, засоби, технології налагодження освітньої взаємодії між учасниками освітнього процесу.

Найбільш оптимальним варіантом організації та здійснення освітньої діяльності в умовах різноманітних стихійних лих, пандемій та інших катаклізмів у світі визнано змішане навчання. Здавалося, що нещодавно тільки заговорили про нього в освітніх колах (конференції, семінари, вебінари, круглі столи), а нині всі педагоги автоматично переходять на нього, впроваджують його різноманітні модифікації в освітній процес. Щоб використання змішаного навчання забезпечувало якість знань здобувачів вищої освіти, то і вони, і науково-педагогічні працівники повинні усвідомлювати його мету і завдання, недоліки та переваги, зрозуміти, що необхідно удосконалити або й докорінно змінити.

За визначенням А. Стрюка, Ю. Триуса, В. Кухаренка [1, с. 140], змішане навчання (ЗН) – це цілеспрямований процес здобування знань, набуття вмінь та навичок в умовах інтеграції аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності суб'єктів освітнього процесу на основі впровадження і взаємного доповнення технологій традиційного, електронного, дистанційного та мобільного навчання за наявності самоконтролю студента за часом, місцем, маршрутами та темпом навчання.

Основою ефективного застосування ЗН є технологічна готовність викладачів, студентів і закладу освіти, а також ґрунтовна методична підготовка кожної дисципліни, вибір оптимальної моделі навчального процесу, проєктування сценарію навчання як послідовності дій та досвіду, що його здобувач отримає впродовж курсу, деталізована підготовка й організація не лише аудиторних занять, а насамперед самостійної роботи студентів [2].

Сьогодні ніхто вже не буде заперечувати тезу про переорієнтацію викладача на координатора освітньою діяльністю студента, а студента – на здобувача освітнього продукту за вибраною ним індивідуальною освітньою траєкторією. Така зміна ролей учасників освітнього процесу відповідно вносить суттєві корективи і в інші його складники, зумовлює трансформацію структури, змісту, технологій на рівні кожної навчальної дисципліни. Так, напр., В. В. Баркасі та С. Б. Баркасі визначають особливості використання змішаної форми навчання у викладанні іноземних мов [3]. Вони вказують на те, що змішане навчання має цілу низку переваг: гнучкість моделі навчання, яка є поєднанням самостійного навчання за допомогою дистанційних технологій з навчанням в аудиторії (самостійне вивчення теоретичного матеріалу в індивідуальному темпі, що надає час для активного практичного формування та вдосконалення вмінь і навичок на очних заняттях) [3].

Розкриємо певні трансформації як в організації, структуруванні, змісті навчальної дисципліни «Українознавство», так і в оцінюванні освітніх досягнень здобувачів вищої освіти в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини на прикладі цієї дисципліни.

Принагідно слід сказати, що в Уманському педагогічному університеті ще задовго до переходу на дистанційне навчання під час пандемії 2019–2020 н. р. було створено власне віртуальне інформаційно-освітнє середовище (ІОС) для студентів очної та

заочної (дистанційної) форм навчання, яке стало базовим під час карантину, зумовленого пандемією COVID-19. Якщо спочатку цим віртуальним середовищем послуговувалися здобувачі вищої освіти, які працюють за індивідуальним графіком навчання, і студенти заочної форми навчання, то в умовах карантину до цього середовища «звернулися» всі учасники освітнього процесу.

Таке ІОС структурує розміщені матеріали за певними рубриками, у одній із цих рубрик знаходиться перелік факультетів і освітніх програм, до кожної ОП прикріплено відповідні навчальні дисципліни і на кожен з них відводиться окрема сторінка. На сторінці навчальної дисципліни «Українознавство» знаходиться кілька структурованих секцій, найголовнішими з яких вважаємо «Організацію курсу» та «Змістові модулі курсу». У першій розташовані робоча програма, рекомендовані література й інтернет джерела, шкала і критерії оцінювання, розподіл балів для оцінювання навчальних досягнень студентів, глосарій. У другій – теми, які належать до кожного змістового модуля, презентації, посилання на необхідні відеоматеріали й різноманітні завдання, що пропонуються студентам для виконання. В «Організації курсу» під час встановленого карантину в умовах пандемії студент орієнтується за оголошеннями про дати й вид завдань, які необхідно виконати, а також переходить за посиланнями на відео-лекцію, яка відбувається он-лайн, або має змогу проглянути запис відео-лекції у зручний для нього час. Після виконання завдань із кожного змістового модуля студент проходить модульний контроль (тестові завдання), а по завершенню курсу – підсумковий контроль. Обов'язковими для виконання є також питання і завдання, які виносяться на самостійне опрацювання, й індивідуальні навчально-дослідні завдання (одне з яких вибирає студент). За кожен вид діяльності студент отримує відповідний бал, всі вони в кінці роботи над курсом додаються, у результаті чого студент бачить свою остаточну суму балів.

ІОС студенти успішно використовують і під час навчання в аудиторії: знайомляться зі списком рекомендованих джерел, планом заняття, завданнями, що потрібно їм виконати, також проходять тести з теми, модуля або всього курсу.

Отже, за допомогою змішаного навчання можна ставити навчальні цілі, шукати необхідні засоби для їх досягнення, контролювати й оцінювати навчальний процес і результати цієї діяльності. Таке навчання забезпечує створення належних умов для гармонійного розвитку особистості та готовність до безперервної освіти. Змішане навчання українознавству з використанням ІОС «MOODLE» дозволяє здобувачам вищої освіти розвивати критичне мислення та індивідуальні здібності, забезпечує врахування темпераменту і репрезентативної системи студента (різні студенти однаково успішно засвоюють навчальний матеріал, тому що ЗН надає більші можливості проявити себе у різних формах роботи у варіюванні темпу навчання).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Борисенко Т. В. Особливості соціально-психологічної адаптації іноземних студентів до навчання у ВНЗ. *Проблеми сучасної освіти: зб. наук.-метод. праць / укл. Ю. В. Холін, Т. О. Маркова*. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. Вип. 4. С. 139–149.
2. Рекомендації щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2020/zmyshene%20navchanny/zmishanenavchannia-bookletsreads-2.pdf> (дата звернення: 5.11.2020).
3. Баркасі В. В., Баркасі С. Б. Використання змішаної форми навчання у викладанні іноземних мов у ВНЗ. *Молодий вчений*. 2015. № 2(6). С. 207–210.